

۲۰۱۹/۰۴/۳۰

فدراسیون فارو

په اروپا کی دمیشته افغانانو د ټولنو فدراسیون
فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

اعلامیه

محکمه جزائی بین المللی، بررسی جنایات جنگی افغانستان را در شرایط کنونی به نفع تأمین عدالت ندانست!

۱۵ اپریل ۲۰۱۹

افغانستان در سال ۲۰۰۳ عضویت محکمه جزائی بین المللی را حاصل نمود. در سال ۲۰۰۶ څارنوالی محکمه جزائی بین المللی تحقیقات مقدماتی را مورد جرایم علیه بشریت در افغانستان آغاز نمود. خانم فاتوبنسودا رئیس څارنوالی محکمه جزائی بین المللی در سال ۲۰۱۷ تصمیم گرفت تا از قربانیان درمورد ضرورت تحقیق و محاکمه مظنونین به جنایات علیه بشریت توسط محکمه جزائی بین المللی نظر خواهی کند. در جریان چند هفته محدود شکایات مستند ۶۰۰۰ فرد، ۱۶۹۰ فامیل و ۲۶ قریه به څارنوالی محکمه جزائی بین المللی مواصلت نمود. اکثریت قریب به اتفاق قربانیان جنایات انجام شده در افغانستان بعد از عضویت این کشور در محکمه جزائی بین المللی (سال ۲۰۰۳) خواستار بررسی این جنایات توسط محکمه جزائی بین المللی شدند. سازمان های حقوق بشر داخل کشور و کمیته حقوق بشر فارو بنا به مشکلات تخنیکی و عملی موجود در افغانستان خواهان تمدید مدت تعیین شده برای تقدیم شکایات شدند اما این مدت تمدید نشد. در نوامبر سال ۲۰۱۷ خانم بنسودا دوسیه های شکایات و نظر خواهی را که از لحاظ کمیت و کیفیت قابل ملاحظه بود، ضمیمه درخواست اجازه آغاز رسمی تحقیق جنایات جنگی افغانستان به "دیوان دوم بررسی قبل از محاکمه" محکمه جزائی بین المللی سپرد. قضات این دیوان بتاريخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹ یعنی بعد از ۱۸ ماه غور و بررسی چنین تصمیم گرفتند: "با وصف آنکه همه شرایط از لحاظ صلاحیت قضائی و قابل سمع بودن قضیه تکمیل است" در وضع کنونی "یک تحقیق" به تأمین عدالت کمک نخواهد کرد". در مورد اینکه چرا "وضع کنونی" مانع تأمین عدالت است قضات از "عدم همکاری طرفهای درگیر" صحبت میکنند. اما قضات ابراز آمادگی برای همکاری توسط

قربانیان یعنی ۶۰۰۰ فرد، ۱۶۹۰ فامیل و ۲۶ قریه را در محاسبه خویش نادیده می‌انگارد. خانم کیت کلارک یکی از مدیران و تحلیلگران شبکه تحلیلگران افغانستان مینویسد که قبل از اتخاذ این تصمیم ایالات متحده آمریکا محکمه جزائی بین المللی و پرسونل آن را، در صورت ادامه تعقیب قضایای که امریکائی‌ها در آن شامل باشند، به وضع تعزیرات تهدید نموده بود. نیویارک تایمز مؤرخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹ از واپس گرفته شدن ویژه از خانم بنسودا رئیس خرنوالی محکمه جزائی بین المللی بتاریخ ۴ اپریل توسط وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا خبر داد. رد درخواست خانم بنسودا مبنی بر گرفتن چراغ سبز برای تحقیقات رسمی از دیوان بررسی قبل از محاکمه بتاریخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹، که برای قربانیان یک فاجعه است، با استقبال اداره ترامپ مواجه شد. دونالد ترامپ این عقب نشینی محکمه جزائی بین المللی را یک پیروزی بزرگ برای سیاست بین المللی ایالات متحده خواند و جان بولتن مشاور امنیت ملی ترامپ و یکی از دشمنان سرسخت محکمه جزائی بین المللی ۱۲ اپریل را دومین روز خوش در زندگی اش دانست (نیویارک تایمز همان شماره). بدین ترتیب میتوان گفت که داعیه عدالت برای قربانیان افغانستان، تحت فشار یک ابرقدرت یکبار دیگر قبل از آغاز رسمی خفه ساخته شد.

تصمیم "دیوان دوم بررسی قبل از محاکمه" محکمه جزائی بین المللی باعث نارضایتی و اعتراض وکلای مدافع، سازمانهای بین المللی حقوق بشر و فعالین حقوق بشر در افغانستان و جهان شد. خانم سیما سمر اظهار داشت که این فیصله برای قربانیان جنایات بسیار مایوس کننده خواهد بود. پارامپریت سنگه مدیر بخش عدالت انتقالی دیده بان حقوق بشر این تصمیم را ضربه بزرگی به قربانیان نامید. وی گفت: "قضات با دادن انتخاب عدم ایفای مکلفیت همکاری با محکمه به دول، پیام خطرناکی به ناقضین و عاملین جنایات میفرستد که آنها میتوانند در پناه عدم همکاری خود را بدور از دسترسی قانون جا دهند. گونیل میتراکس یک عالم سوییسی آشنا با محکمه جزائی بین المللی فیصله ۱۲ اپریل این محکمه را تخریب اتوریته این محکمه توسط خود محکمه تعریف کرد. وی گفت: "از لحاظ حقوقی این به خودکشی زیاد شباهت دارد. این تسلیمی گمراه کننده مسؤلیت‌ها است که اداره ترامپ آن را برای خود پیروزی بزرگ مینامد و سایر عاملین جنایات علیه بشریت از آن بحیث مودل مقاومت در برابر محکمه جزائی بین المللی استفاده خواهند کرد.

با وصف آنکه در شرایط فعلی شدت جنگ در افغانستان و عدم همکاری دولت افغانستان عملاً امکان پیاده ساختن تحقیق عدلی و تأمین امنیت پرسونل محکمه جزائی بین المللی را دچار مشکل میسازد این مشکل در مناطق نا امن و تحت کنترل طالبان به مقیاس بیشتر موجود است. اما تحلیلگران به این نظر اند که انگیزه اصلی قضات برای رد درخواست آغاز تحقیق رسمی جنایات افغانستان اعمال فشار و تهدید توسط اداره ترامپ است نه چیز دیگر. این نخستین بار نیست که داعیه عدالت برای قربانیان افغانستان تحت فشار قدرتهای بزرگی که از محاکمه شدن و یا اعضای گروه های مزدورشان هراس دارند، کنار گذاشته میشود. خواست تشکیل تریبونال افغانستان هیچگاه چانس مطرح شدن در شورای امنیت ملل متحد را نیافت زیرا چهار عضو دائمی این شورا یعنی روسیه، ایالات متحده، انگلستان و فرانسه بخاطر حمایت از نیروهای مزدورخویش در افغانستان مخالف طرح این موضوع در شورای امنیت بودند.

برای نخستین بار در توافقات بن تحت فشار بین المللی از ضرورت رسیدگی به جنایات جنگی رژیمهای سیه کار گذشته (از خلق و پرچم تا ختم طالبان) و تأمین عدالت انتقالی صحبت بعمل آمد. نتایج نظر خواهی کمیسیون

مستقل حقوق بشر از ۸ هزار قربانی مؤید ضرورت تطبیق برنامه عدالت انتقالی و محاکمه جانباختگان جنگی بود. بخشی از جنایات توسط کمیسیون مذکور مستند سازی شد. اما حامد کرزی در هماهنگی با ایالات متحده خواست ملت برای تأمین عدالت را به بهانه امنیت نادیده گرفت. حالانکه تا ایندم از امنیتی که فکر میشد به بهای عدالت و قانونیت بمیان خواهد آمد، خبری نیست.

اگرچه قضات، تحقیق "در وضع کنونی" را به نفع عدالت نمیدانند و در توضیحات خویش از عدم امکان جمع آوری اظهارات شهود و اسناد در شرایط عدم همکاری ایالات متحده، دولت افغانستان و طالبان ابراز تشویش میکنند، اما با در نظر داشت پروسیجرهای پیچیده این محکمه و انکشافات در داخل و خارج از افغانستان، چشم انداز قرار گرفتن مجدد عدالتخواهی قربانیان افغانستان در اجندای کاری این محکمه، روشن به نظر نمیرسد. از جانب دیگر در شرایط فقدان چانس رسیدگی به جنایات جنگی در داخل کشور، به تعویق افتادن بررسی جنایات افغانستان توسط محکمه جزائی بین المللی به آینده های نا معلوم، به ناقضین قوانین بشردوستانه جنگ و حقوق بشر این امیدواری را میدهد که فرهنگ معافیت کماکان ادامه می یابد و آنها میتوانند به جنایات شان بدون مانع ادامه دهند. به گزارش نیویارک تایمز، خانم فاتو بنسودا گفته است فیصله ۱۲ اپریل این محکمه ختم داستان نیست. یعنی بالای این موضوع کار از سر گرفته خواهد شد. خانم بنسودا اظهار نموده که عواقب فیصله ۱۲ اپریل را تحلیل و ارزیابی نموده و به اقدامات ممکنه توسل خواهد جست. اما خانم کیت کلارک مدیر شبکه تحلیگران افغانستان به عملی شدن همچو وعده ها ابراز امیدواری نمیکند. به هر حال نباید مأیوس شد و برای ایجاد یک حکومت و قوه قضائیه مستقل ومبرا از جنگسالاران، بقایای پرچم و خلق و سایر عاملین جنایات در افغانستان جد و جهد نمود. فقط آنزمان میتوان به تأمین عدالت امیدوار بود.

کمیته حقوق بشردراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا (فارو)

Faroe_ealaamia_barrasi_jeniaat_jangi_afghanistan.pdf